

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022

y-tunnus: 0180953-0

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2022.....	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	4
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	5
5 Tulevaisuuden näkymät	5
6 Hallinto ja vastuullisuus	5
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	9
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2022	10
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Pohjanmaa	10
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	28
10 Riskienhallinnan liitetiedot	33
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	38
Tilinpäätösmerkintä	39

Hallituksen toimintakertomus 2022

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pohjanmaa) kotipaikka on Vaasa ja y-tunnus 0180953-0. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Pohjanmaa kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtyrühmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus 0211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, voimakkaasti kohonneet energian hinnat, kiivaaksi vauhdittunut inflaatio sekä selvästi kohonneet markkinakorot aiheuttivat huomattavaa epävarmuutta rahoitusmarkkinoille ja talouteen, mikä heijastui erityisesti yhtiömme sijoitustoiminnan tulokseen.
- Haasteellisesta taloussympäristöstä huolimatta vakavaraisuutemme säilyi edelleen korkeana ja liike-tulos oli 10,2 miljoonaa euroa (10,6 milj. v. 2021 €). Vahinkovakuutuksessa kasvu jatkui vahvana.
- LähiTapiola-ryhmän vahva taloudellinen asema luo vakautta yhteiskuntaan ja turvaa omistaja-asiakkaillemme. Se luo myös erinomaisen pohjan omistajatahtomme mukaisesti painottaa asiakas-keskeisyyttä, asiakas-hyödyn kasvattamista sekä pitkäjänteistä ja vastuullista liiketoimintaa kaikkialla Suomessa.
- Vahvat panostuksemme järjestelmäuudistuksiin, digitaalisuuteen sekä automaatioon jatkuivat läpi vuoden.
- Koko Suomen hyvinvointia edistävät vastuullisuuden strategiset tavoitteet ohjaavat ryhmän tekemiä lahjoituksia ja kumppanuustoimintaa. Vuonna 2022 ryhmän yhtiöt kohdistivat lahjoituksia mm. korkeakouluille ja mielenterveyden edistämiseksi sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Ukrainaa tuimme niin kriisialueelle kuin Suomeen kohdistuvin lahjoituksin.

- Vahinkovakuuttamisessa vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Myös maatilavakuuttamisessa olemme markkinajohtaja.
- LähiTapiola Varainhoito -konsernin toiminta alkoi 1.1.2022, kun LähiTapiola Varainhoito Oy (emoyhtiö), Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy sekä LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen muodostivat konsernin. Samaan aikaan LähiTapiola-ryhmä keskitti sijoitusmyynnin ja asiakaspalvelun organisaation LähiTapiola Varainhoitoon.

Vakuutustoiminnan volyymi ja kannattavuus

	2022	2021
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	56,1	53,4
Muutos %	5,2	4,8
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	9,3	5,9
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	81,9	87,4
Riskisuhde, %	49,0	56,6
Toimintakulusuhde, %	32,9	30,8

Korvaukset ja asiakasedut

	2022	2021
Maksetut korvaukset, milj. eur.	29,2	27,4
Omaetu, milj. eur.	5,0	4,7
S-bonus, milj. eur.	1,8	1,8

Tulos ja vakavaraisuus

	2022	2021
Liiketulos, milj. eur.	10,2	10,6
Kokonaistulos, milj. eur.	-3,7	19,4
Vakavaraisuussuhde, %	332,6	276,1

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden takaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2021 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluisia. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

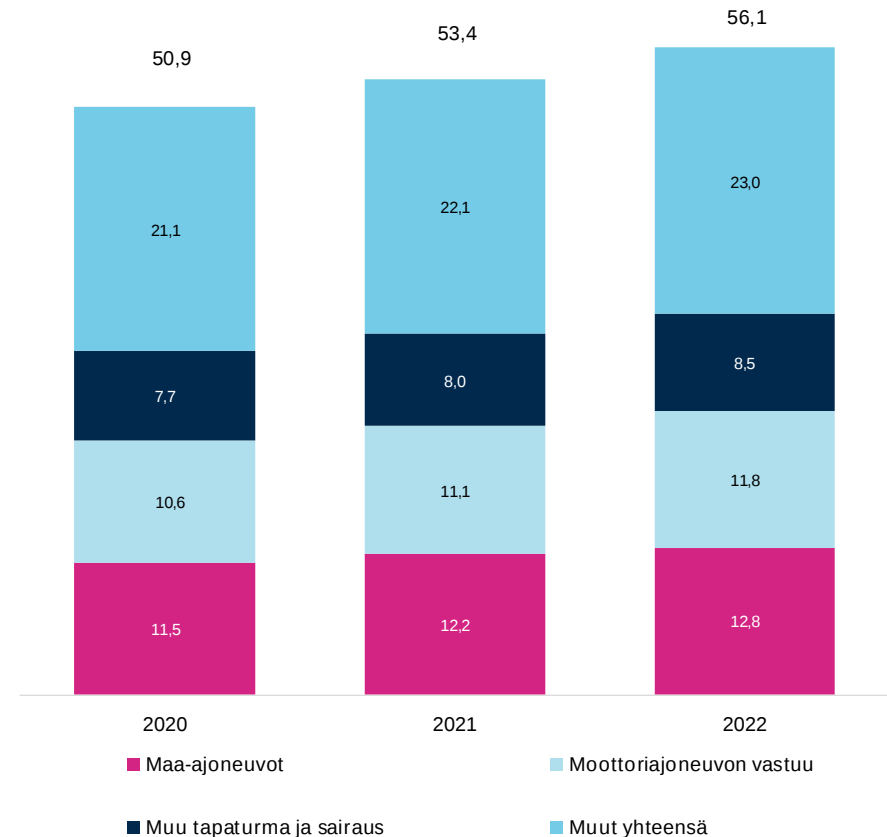
Digitaalinen vuorovaikutus jatkaa vahvaa kasvuaan läpi yhteiskunnan ja korostuu yhä useammin myös asiakaskohtaamisissa. Tavoitteenamme on toimialan paras henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun yhdistelmä. Keskeinen tekijä tavoitteemme saavuttamisessa on monikanavainen järjestelmä uudistus. Kyseisellä vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistuksella tähtäämme selkeysiin ja helppokäyttöisiin vakuutustuotteisiin ja -palveluihin. Paransimme omistaja-asiakkaidemme verkkopalvelun toimintaa ja yhä suurempi osa korvaushakemuksista on automaattisen päätöksenteon piirissä. Toteutamme myös parannuksia yritysasiakkaiden digitaalisiin palveluihin ja kehitimme yritysten sairauskuluvakuutusta.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 56,1 miljoonaa euroa (53,4 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 5,2 prosenttia. Maksutulon kasvua tukevat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu sekä verkossa, että henkilökohtaisen palvelun kanavissa. Vakuutuslajeista maksutulon kasvu oli voimakkainta ajoneuvovakuuttamisessa sekä liikenne- että kaskovakuutuksissa. LähiTapiola Pohjanmaan markkinaosuus liikennevakuuttamisessa kasvoi neljättä vuotta peräkkäin ja olemme 41,89 % markkinaosuudella markkinajohtaja vakuutussovimusten määrällä mitattuna. Myös koko LähiTapiola-ryhmä vahvisti vuoden 2022 aikana asemaansa liikennevakuutuksen markkinajohtajana: vakuutussovimusten määrällä mitattuna LähiTapiola-ryhmän markkinaosuus oli vuoden lopussa yli 33 prosenttia. LähiTapiola-ryhmä on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 66 prosentin markkinaosuudella.

Korvauskulut kasvoivat vuonna 2022, mutta suurvahinkojen pienuudesta ja purkautuneista korvausvarauksista johtuen vakuutustoiminnan kannattavuutta kuvaava riskisuhde pysyi edelleen alhaisella tasolla ollen 49 %. Koronapandemian rajoitustoimet purettiin kevään aikana ja lisääntynyt yhteiskunnallinen aktiviteetti kasvatti maksettua korvauksia. Monissa vakuutuslajeissa on palattu jo pandemiaa edeltävälle tasolle. Myös korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja loppuvuoden aikana.

LähiTapiola Pohjanmaa

Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 29,7 miljoonaa euroa (32,2 milj. €) ja riskisuhteemme ilman perustekorkokulua 49,0 prosenttia (56,6 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui 3 kappaletta (4 kpl). Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 29,2 miljoonaa euroa (27,4 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 5,0 miljoonaa euroa (4,7 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 1,8 miljoonaa euroa (1,8 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, panostukset liiketoiminnan kehittämiseen sekä yhteiskunnallisen aktiviteetin lisääntyminen ovat vaikuttaneet toimintakulujen kasvuun. Toimintakulumme olivat 17,2 miljoonaa euroa (15,3 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuh- teemme nousi 2,1 prosenttiyksikköä ja oli 32,9 prosenttia (30,8 %).

Haastavasta taloudellisesta ympäristöstä huolimatta vahinkovakuutustoimin- tamme on pysynyt kannattavana. Vakuutustekninen katteemme ennen tasoi- tusmäärän muutosta oli 9,3 miljoonaa euroa (5,9 milj. €). Yhdistetty kulusuh- teemme ilman perustekorkokulua oli 81,9 prosenttia (87,4 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 1,4 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoi- tusmäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja si- joitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudes- sakin.

Vuosi 2022 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, in- flaation kiihtyminen, energiakriisi ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät ta- louksien ja rahoitusmarkkinoiden tulevaisuudennäkymiä. Rahoitusmarkkinoille osakkeiden ja joukkolainojen toteutuneet tuotot painuivat tarkastelujaksolla negatiiviseksi ja erityisesti korkosijoitusten toteutuneet tuotot jäivät poik- keuksellisen heikoiksi. Valuuttamarkkinoilla dollari vahvistui euroa vastaan, mikä paransi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit aloittivat ohjauskorkojen nostot alkuvuonna ja jatkoivat niitä aina vuoden loppuun saakka. Yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, minkä seurauksena rahataloudelliset olosuhteet ovat kiristyneet merkittävästi. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaali- louteen 6–18 kuukauden viipeellä, jonka seurauksena johtavien teollisuusmai- den taantuman todennäköisyys on koholla vuonna 2023. Sijoitusmarkkinoi- den ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta taantuman syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Sijoitusmarkkinoiden yleinen heikkous heijastui myös LähiTapiola Pohjanmaan sijoituksiin. Vuonna 2022 sijoitukset tuottivat kokonaisuutena edellisvuotta

heikommin, ja sijoitustoiminnan nettotuottomme oli 0,4 miljoonaa euroa (4,0 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli -6,5 prosenttia (6,9 %). Sijoituksista yli 49 prosenttia oli osakesijoituksiin luokiteltavia.

Sijoitustoiminta	2022	2021
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	-6,5	6,9
Korkosijoitukset	-12,0	0,5
Osakesijoitukset	-5,5	15,0
Kiinteistösijoitukset	7,2	2,4
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	33,7	39,7
Osakesijoitukset	49,2	45,3
Kiinteistösijoitukset	16,1	15,0
Muut sijoitukset	1,0	0,0
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	193,1	199,6

LähiTapiola-ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tar- joavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoi- tusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehto- rahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTa- piola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölli- set henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutuk- set. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingra- hoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTa- piola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor'sin 21.10.2022 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle antamaan A-luo- kitukseen vakain näkymin vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä

tuloskehitys edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2021. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola Vahinkoyhtiö toimii LähiTapiola-ryhmän vakuutus- ja rahoitusryhmän ylimpänä emoyrityksenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa velvoitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa. Ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on tällä hetkellä vahvalla tasolla, jolloin todennäköisyys sille, että joudutaan turvautumaan yhteisvastuusopimuksen mukaisiin pääomituksiin, on hyvin pieni. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2022 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2023 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 332,6 prosenttia (276,1 %). Siten yhtiömme vakavaraisuutta voidaan pitää vahvana.

Yhtiömme vakavaraisuussuhde vahvistui tilikauden aikana johtuen pääosin markkinariskin pienentymisestä ja korkotason voimakkaasta noususta, mikä laski vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toimintamme merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitauteihin ja jälleenvakuutussuojoihin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutuslalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliukumat, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Geopoliittiset riskit nousivat Venäjän Ukrainassa aloittamien sotatoimien myötä toimintaympäristön keskeisemmäksi kysymykseksi. Kokonaistilanne on

edelleen hyvin arvaamaton ja sodan laajentuminen mahdollista. Tilanteen johdosta Suomi on päättänyt hakea Pohjois-Atlantin liiton (NATO) jäsenyyttä. Tarkasteluhetkellä liittymisprosessi on edelleen kesken. Talouspakotteet ja vastapakotteet heikentävät kansantalouden näkymiä ja luovat epävarmuutta myös vahinkovakuutustoimintaan. Vakuutusyhtiöiden operatiiviseen toimintaan vaikuttavien kyberhyökkäysten todennäköisyys sekä vakuutusyhtiöissä että niiden vakuuttamien kohteiden osalta on kasvanut. Myös pandemian vaikutukset näkyvät edelleen kansantaloudessa. Sekä Ukrainan sodan, että koronapandemian vaikutusten hallitsemiseksi jatkettiin LähiTapiolassa liiketoiminnan johtoryhmien sekä erityistilanneryhmien toimintaa. Ryhmien tehtävänä oli muodostaa tilannekuva poikkeustilanteiden riskeistä ja vaikutuksista LähiTapiolalle sekä päättää tarvittavista liiketoiminnallisista linjauksista, toiminnallisista ohjeistuksista ja viestinnän sisällöistä.

Toimintaympäristön riskejä lisäävät myös kansainvälisen talouden heikentyneet suhdannenäkymät inflaation kiihtymisen, korkojen nousun ja varallisuusarvojen laskun myötä.

Riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on sidoksissa talouden realiteetteihin. Rahapolitiikan kiristämisen myötä kansantalous on vajoamassa taantumaan ja korkea inflaatio syö kuluttajien ostovoimaa. Hidastuva kasvu heikentää myös vakuutusten kysyntää. Vahinkovakuutus toimialana on osoittautunut kriisinkestäväksi ja kansantalouden taantumana jäädessä lyhytaikaiseksi vahinkovakuutuksen näkymät ovat kokonaisuutena vakaat. Korkea työllisyysaste tukee osaltaan positiivisesti vahinkovakuutuksen kehitystä.

Vahinkovakuutuksen asiakaspysyvyyden odotetaan säilyvän hyvällä tasolla. Teknologisen kehityksen vauhdittama verkkoasiointin merkitys kasvaa edelleen.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat laajaan perusjärjestelmä uudistukseen sekä asiakkaiden asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen. Keskitymme omistaja-asiakkaidemme elämänturvan ja hyödyn kasvattamiseen.

LähiTapiola Pohjanmaan korkea vakavaraisuus ja matala riskisuhde mahdollistaa pohjanmaalaisten asiakkaidemme tukemisen tilanteessa, missä kansantalouden näkymät ovat haastavat ja kustannukset kohoavat inflaatiosta johtuen. Yhtiö päätti tukea asiakkaitaan ja kasvattaa asiakashyötyjään pitämällä vakuutushintansa vuonna 2023 edellisen vuoden tasolla.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2023 ovat epävarmat. Suurin yksittäinen riski liittyy suhdannenäkymään. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat mahdollisen suhdannepohjan olevan käsillä ja uusi elpyminen voisi käynnistyä keväällä, jolloin talouden kovat faktat kääntyisivät parempaan suuntaan syksyllä 2023.

Suhdannenäkymään liittyy kuitenkin myös muita merkittäviä riskejä. Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Euroopan energiakriisin paheneminen ja stagflaation syveneminen kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi inflaation sitkeys, rahapolitiikan liian voimakkaat kiristykset ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskuluihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyrittäjäryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa

<https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suositusten mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Pohjanmaan yhtiökokous pidettiin 6.6.2022. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2021, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomalliimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutusentajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Yhtiökokous valitsi hallintoneuvoston erovuorossa olevista jatkamaan seuraavat jäsenet: Marko Anttila, Kimmo Bodbacka, Göran Engman, Linn Heinola, Atte Hietalahti, Börje Ivars, Vuokko Kalliokoski, Maria Nygårds ja Jan-Erik Åkersten. Uutena jäsenenä hallintoneuvostoon valittiin Camilla Wikman.

LähiTapiola Pohjanmaan hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 6.6.2022. Kokouksessa valittiin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Hallintoneuvoston puheenjohtajana valittiin jatkamaan Annika Tidström, ja varapuheenjohtajana valittiin jatkamaan Nina Nyman.

Hallintoneuvostomme jäseniä olivat:
Annika Tidström, Vaasa, puheenjohtaja

Nina Nyman, Pietarsaari, varapuheenjohtaja
Marko Anttila, Vaasa
Tuija Biskop, Kokkola
Kimmo Bodbacka, Kruunupyy
Mats Brandt, Kokkola
Göran Engman, Lapväärtti
Ulf Eriksson, Uusikaarlepyy
Linn Heinola, Kokkola
Atte Hietalahti, Laihia
Krister Hästbacka, Vöyri
Elina Ihmäki-Närkki, Vöyri
Börje Ivars, Närpiö
Vuokko Kalliokoski, Kokkola
Sören Kock, Mustasaari
Maria Nygårds, Närpiö
Frida Nyqvist, Vaasa
Sari Rinta-Jaskari, Vaasa
Andreas Rönqvist, Pietarsaari
Tuomas Saikkonen, Vaasa
August Strandberg, Uusikaarlepyy
Raul Sundström, Pietarsaari
Marko Valli, Vaasa
Tim Wallin, Mustasaari
Camilla Wikman, Kokkola
Jan-Erik Åkersten, Korsnäs
Ulla Åstrand, Vaasa
Frida Öhman, Uusikaarlepyy

Hallintoneuvosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 88 prosenttia jäsenistä.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintakesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston sekä hallituksen henkilövalintoja.

Nimitystoimikunnan muodostavat hallintoneuvoston puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemat 2-4 puheenjohtajiston ulkopuolista jäsentä. Toimikunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvostoon puheenjohtaja. Jäsenten toimikausi on vuoden mittainen ja kestää kunkin vuoden yhtiökokouksen jälkeisestä hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksesta seuraavan vuoden järjestäytymiskokoukseen saakka edellyttäen, että jäsen on edelleen myös hallintoneuvoston jäsen.

Nimitystoimikunnan puheenjohtajana vuonna 2022 toimi hallintoneuvoston puheenjohtaja Annika Tidström sekä jäsenenä hallintoneuvoston varapuheenjohtaja Nina Nyman sekä jäsenet Elina Ihmäki-Närkki, Jan-Erik Åkersten sekä August Strandberg.

Nimitystoimikunta kokoontui seitsemän kertaa ja kokouksiin osallistui 97 prosenttia jäsenistä.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2022 hallituksen puheenjohtajana toimi Sami Kulla, varapuheenjohtajana Jussi Palmroth ja jäsenenä Ari Monni, Marketta Koivusalo, Ann-Mari Pihlajamäki, Dag Sandås ja Marina Kinnunen.

Hallitus kokoontui kymmenen kertaa ja kokouksiin osallistui 99 prosenttia jäsenistä.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Pohjanmaan johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Heidi Äijö (puheenjohtaja), Joel Sunabacka, Tapio Mäkelä, Hannah Malkamäki, Åsa Kronlund ja Johan Back.

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Pohjanmaan toimitusjohtajana on toiminut Pasi Haarala 30.4.2022 saakka. LähiTapiola Pohjanmaan toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Tapio Mäkelä 4.5.2022 saakka ja Heidi Äijö 5.5.2022 lähtien.

Yhtiön toimitusjohtajaksi on valittu 7.3.2022 Joel Sunabacka ja hänet tullaan nimittämään toimitusjohtajaksi heti, kun Finanssivalvonta on arvioinut, että hän täyttää tehtävän vaatimat sopivuus- ja luotettavuusvaatimukset.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Pohjanmaan tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Petter Westerback, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Pohjanmaa on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Pohjanmaan lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Pohjanmaan henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 92 (93) henkilöä.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että

se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon tulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta. Johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakaskokemuksen strategiaan tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jaksolta.

LähiTapiola Pohjanmaan ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2022 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/yhtioryhmatietoa/yhtioryhman-hallintomalli/palkitseminen-lahitapiolassa->.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiola-ryhmän vastuullisuustyön kivijalka on asiakasomisteisuus ja aktiivinen roolimme yhteiskunnassa. Vastuullisuuden vahvistaminen on yksi LähiTapiolan ryhmästrategian tavoitteista: haluamme olla vaikuttavasti vastuullinen kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan ryhmätasoiset vastuullisuustavoitteet ohjaavat myös LähiTapiola Pohjanmaan vastuullisuustyötä. Liiketoimintalähtöiset vastuullisuustavoitteemme kytkeytyvät vakuuttamiseen ja sijoittamiseen. Haluamme olla riskien ennaltaehkäisyn vaikuttavin kumppani muuttuvien riskien maailmassa. Luomme uusia vastuullisia palveluja ja vahvistamme asemaamme vastuullisen sijoittamisen edelläkävijänä. Etsimme suomalaisia ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen. Lisäksi vahvistamme oman vastuullisuustyömme perustaa, jotta voimme varmistaa muiden tavoitteidemme saavuttamisen.

Olemme sitoutuneet ryhmänä YK:n ympäristöohjelman alaisiin kestävä vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan roolin Pariisin ilmastopöytäkirjan ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Sijoitustoiminnassa huomioimme kestävä sijoittamisen periaatteet.

Vuonna 2022 rakensimme uuden vastuullisuuden johtamisen mallin. Keväällä toimintansa aloitti uusi vastuullisuuden ohjausryhmä, joka ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuustavoitteiden toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallinnon edustajien vastuullisuusryhmä.

Vuonna 2022 LähiTapiola-ryhmän yhtiöt lahjoittivat korkeakouluille ja oppilaitoksille eri puolilla Suomea yhteensä 620 000 euroa taloudellisen elinvoiman ja osaamisen vahvistamiseksi. Ukrainan sodan alettua yhtiöt tekivät nopeasti päätöksen 300 000 euron lahjoituksesta Suomen Punaisen Ristin hätäapukeräykseen. Loppuvuodesta teimme uuden 130 000 euron arvoisen lääkinällisten tarvikkeiden lahjoituksen, jonka Keskuskauppakamari koordinoi perille yhteistyössä Ukrainan suurlähetystön kanssa.

LähiTapiola Pohjanmaan teki vuonna 2022 käyttörahastolahjoituksia yhteensä 261 000 euroa. Tästä lahjoitussummasta kohdistui mielen terveyden edistämiseen ja ennaltaehkäisevään hyvinvointiin 57 500 euroa, vapaapalokuntien ja meripelastusseurojen toimintaan 50 000 euroa, Ukrainan sodan uhreille 40 000 euroa ja Martta-liiton talouskouluun 8. luokkalaissille 35 000 euroa. Käyttörahastolahjoitusten lisäksi tuimme oman toimialueen yhdistyksiä sekä lasten ja nuoren harrastustoimintaa 150 000 eurolla. Järjestimme myös ilmaisia Sankarikoulutuksia sekä sähkö- ja sammutintarkastuksia asiakkaillemme.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2022 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Pohjanmaan yhtiökokoukselle, että vuoden 2022 tilikauden voitto 7 110 266,14 euroa siirretään varmuusrahastoon, ja sieltä käyttörahastoon 250 000,00 euroa. Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oikeiden taulukon mukaisesti.

Oma pääoma, eur.	68 439 057,47
Pohjarahasto	5 177 805,35
Takuupääoma	9 441 435,44
Varmuusrahasto	52 716 133,52
Käyttörahasto	1 103 683,16

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2022

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Pohjanmaa

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Pohjanmaa

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		1.1.2022	-	31.12.2022	1.1.2021	-	31.12.2021
Vakuutusmaksutuotot							
Vakuutusmaksutulo	1	56 125 435,36			53 367 101,73		
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 654 727,68		53 470 707,68	-2 524 708,61		50 842 393,12
Vakuutusmaksuvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-1 280 413,00		-1 280 413,00	-1 081 713,00		-1 081 713,00
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		630,00		630,00	-27 979,00		-27 979,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä				-1 279 783,00			-1 109 692,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä				52 190 924,68			49 732 701,12
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset		-33 196 759,04			-31 058 023,92		
Jälleenvakuuttajien osuus		677 095,76		-32 519 663,28	1 243 900,51		-29 814 123,41
Korvausvastuun muutos							
Kokonaismuutos		3 055 068,00		3 055 068,00	-938 737,00		-938 737,00
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		-232 436,31		-232 436,31	-1 408 391,08		-1 408 391,08
Korvausvastuun muutos yhteensä				2 822 631,69			-2 347 128,08
Korvauskulut yhteensä				-29 697 031,59			-32 161 251,49
Liikekulut	3			-13 215 505,74			-11 636 895,64
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta				9 278 387,35			5 934 553,99
Tasoitusmäärän muutos							
Kokonaismuutos		-1 285 019,00		-1 285 019,00	-1 666 153,00		-1 666 153,00
Vakuutustekninen kate	2			7 993 368,35			4 268 400,99
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA							
Vakuutustekninen kate				7 993 368,35			4 268 400,99
Sijoitustoiminnan tuotot	4	7 906 675,88			5 792 421,92		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-7 470 120,57			-1 783 770,98		
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	4	0,00		436 555,31	0,00		4 008 650,94
Muut tuotot							
Muut	4			1 319 253,09			1 521 645,14
Muut kulut							
Muut	4			-865 003,04			-900 627,16
Voitto varsinaisesta toiminnasta				8 884 173,71			8 898 069,91
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja				8 884 173,71			8 898 069,91
Tuloverot							
Tilikauden vero		-1 739 219,08			-1 788 916,39		
Aikaisempien tilikausien verot		-34 688,49			-57 468,26		
Laskennallisen verovelan muutos		0,00		-1 773 907,57	0,00		-1 846 384,65
Tilikauden voitto				7 110 266,14			7 051 685,26

8.2 Tase, LähiTapiola Pohjanmaa

VASTAAVAA		31.12.2022		31.12.2021
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikuttavat menot	8	4 880 530,37		4 985 853,63
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset	6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		2 671 639,63		2 508 144,05
Lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyksyrityksissä	7			
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		58 454 888,53		49 427 465,95
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Muut sijoitukset	7			
Osakkeet ja osuudet		111 406 415,64		112 576 222,62
Rahoitusmarkkinavälineet		1 033 271,72		1 227 388,29
Muut sijoitukset		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Jälleenvakuutustalletesaamiset		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
		173 566 215,52		165 739 220,91
Saamiset	12			
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		9 725 484,02		8 706 607,87
Vakuutusedustajilta		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Jälleenvakuutustoiminnasta		282 787,96		479 601,89
Laskennallinen verosaaminen		0,00		0,00
Muut saamiset		<u>478 217,46</u>	<u>569 095,57</u>	<u>569 095,57</u>
		10 486 489,44		9 755 305,33
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	8	339 489,32		428 976,54
Muut aineelliset hyödykkeet		126 312,50		87 760,00
Ennakkomaksut		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Rahat ja pankkisaamiset		2 935 757,32		3 274 020,59
Muu omaisuus		<u>16 234,93</u>	<u>16 234,93</u>	<u>16 234,93</u>
		3 417 794,07		3 806 992,06
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat		13 060,86		9 682,10
Muut siirtosaamiset		<u>148 295,03</u>	<u>349 863,82</u>	<u>349 863,82</u>
		161 355,89		359 545,92
Vastaavaa yhteensä		<u>192 512 385,29</u>		<u>184 646 917,85</u>

VASTATTAVAA		31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		5 177 805,35	5 177 805,35
Takuupääoma		9 441 435,44	9 441 435,44
Muut rahastot		46 709 550,54	40 567 491,89
Tilikauden voitto/tappio		7 110 266,14	7 051 685,26
		<u>68 439 057,47</u>	<u>62 238 417,94</u>
Vakuutustekninen vastuuvelka			
Vakuutusmaksuvastuu		22 503 201,00	21 222 788,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-630,00</u>	<u>0,00</u>
Korvausvastuu		54 082 623,00	57 137 691,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-3 840 210,08</u>	<u>-4 072 646,39</u>
Tasoitusbäärä		<u>44 469 063,00</u>	<u>43 184 044,00</u>
Velat	12		
Ensivakuutustoiminnasta		1 076 056,02	1 089 347,67
Jälleenvakuutustoiminnasta		5 990,49	18 915,55
Muut velat		<u>3 944 412,31</u>	<u>2 282 257,93</u>
		<u>5 026 458,82</u>	<u>3 390 521,15</u>
Siirtovelat	12	<u>1 832 822,08</u>	<u>1 546 102,15</u>
Vastattavaa yhteensä		<u><u>192 512 385,29</u></u>	<u><u>184 646 917,85</u></u>

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Pohjanmaa

Liiketoiminnan rahavirta	31.12.2022	31.12.2021
Voitto varsinaisesta toiminnasta	8 884 173,71	8 898 069,91
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-257 829,69	5 122 973,08
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	5 897 139,21	- 714 392,37
Suunnitelman mukaiset poistot	981 363,05	957 109,90
Muut oikaisut	-1 154 615,33	-392 927,31
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	14 350 230,95	13 870 833,21
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-532 994,08	-412 770,59
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	1 922 657,60	58 806,10
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	15 739 894,47	13 516 868,72
Maksetut välittömät verot	-1 773 907,57	-1 846 384,65
Liiketoiminnan rahavirta	13 965 986,90	11 670 484,07
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-13 725 269,04	-12 703 893,40
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	1 154 615,33	392 927,31
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-823 969,85	-1 625 015,53
Investointien rahavirta	-13 394 623,56	-13 935 981,62
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-909 626,61	-376 684,50
Rahoituksen rahavirta	-909 626,61	-376 684,50
Rahavarojen muutos	-338 263,27	-2 642 182,05
Rahavarat tilikauden alussa	3 274 020,59	5 916 202,64
Rahavarat tilikauden lopussa	2 935 757,32	3 274 020,59

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Pohjanmaa

	milj. eur				
	2022	2021	2020	2019	2018
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	10,2	10,6	6,7	10,8	8,1
Kokonaistulos	-3,7	19,4	10,4	20,0	3,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	-6,5	6,9	3,1	9,6	0,1
Kokonaispääoman tuotto, %	-1,7	9,6	5,75	11,9	2,5
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	92	93	90,6	89	86
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	92	93	91	89	86
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	56,1	53,4	50,9	48,2	46,4
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, %	56,6	64,0	65,2	65,1	67,7
Vahinkosuhde, %	56,9	64,7	66,1	66,1	68,7
Liikekulusuhde, %	25,3	23,4	24,4	23,6	24,1
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	81,9	87,4	89,7	88,8	91,8
Yhdistetty kulusuhde, %	82,2	88,1	90,5	89,7	92,7

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Pohjanmaa

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Pohjanmaa

1. Vakuutusmaksutulo	2022	2021
Ensivakuutus		
Kotimaasta	56 125 435,36	53 367 101,73
Ensivakuutus yhteensä	56 125 435,36	53 367 101,73
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	56 125 435,36	53 367 101,73
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2022	2021
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	90 791,31	87 621,25
Jakojärjestelmämaksut	1 415 764,73	1 550 521,61
Vakuutusmaksuvero	12 043 630,89	11 373 121,48
Palosuojelumaksu	204 832,03	196 072,68
Liikenneturvallisuusmaksu	118 645,92	110 841,20
Yhteensä	13 873 664,88	13 318 178,22

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2022	8 481 971,87	8 290 238,87	-3 428 102,74	-1 999 781,44	-15 660,02	2 846 694,67
	2021	8 024 409,52	7 898 561,52	-2 717 595,14	-1 412 216,84	-15 542,63	3 753 206,91
	2020	7 746 363,41	7 610 759,41	-3 258 489,30	-1 762 112,94	-15 256,68	2 574 900,49
Moottorijoneuvon vastuu	2022	11 796 604,14	11 440 375,14	-2 934 277,36	-2 791 641,16	-1 029 954,05	4 684 502,57
	2021	11 079 027,12	10 871 316,12	-7 278 527,23	-2 376 130,20	-878 824,46	337 834,23
	2020	10 570 420,06	10 374 153,06	-10 472 890,09	-2 539 060,62	958 232,58	-1 679 565,07
Maa-ajoneuvot	2022	12 806 227,34	12 502 964,34	-9 288 624,29	-3 052 015,38	-32 094,80	130 229,87
	2021	12 208 202,20	11 891 352,20	-8 532 689,43	-3 064 811,21	-18 636,18	275 215,38
	2020	11 508 967,92	11 131 314,92	-7 613 115,76	-2 633 055,83	-47 385,00	837 758,33
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2022	1 140 145,76	1 056 487,76	-572 993,35	-261 716,42	-646,62	221 131,37
	2021	995 904,12	948 044,12	-652 459,76	-233 166,03	-554,30	61 864,03
	2020	896 058,49	870 907,49	-556 262,83	-221 305,16	-526,85	92 812,65
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2022	18 571 000,62	18 299 008,62	-11 809 624,64	-4 490 784,37	-862 925,20	1 135 674,41
	2021	17 927 977,68	17 612 972,68	-10 763 673,49	-4 553 948,86	-1 366 058,99	929 291,34
	2020	17 303 714,95	16 932 426,95	-12 617 853,58	-4 054 882,25	1 220 732,54	1 480 423,66
Vastuu	2022	1 448 183,69	1 424 295,69	-1 216 486,68	-367 745,15	-14 674,75	-174 610,89
	2021	1 389 639,89	1 365 807,89	-1 436 354,59	-224 753,05	-15 953,18	-311 252,93
	2020	1 279 304,72	1 254 602,72	-495 304,29	-303 402,19	-15 123,99	440 772,25
Oikeusturva	2022	1 275 340,24	1 238 023,24	-449 366,39	-308 691,05	0,00	479 965,80
	2021	1 193 884,12	1 163 394,12	-389 211,01	-117 784,96	0,00	656 398,15
	2020	1 110 022,90	1 084 006,90	-247 757,78	-261 758,86	0,00	574 490,26
Muut	2022	605 961,70	593 628,70	-442 215,59	-148 976,96	-47 636,60	-45 200,45
	2021	548 057,08	533 940,08	-226 250,27	-36 056,59	-39 636,34	231 996,88
	2020	509 774,44	497 773,44	-168 305,68	-122 550,72	-37 404,17	169 512,87
Ensivakuutus yhteensä	2022	56 125 435,36	54 845 022,36	-30 141 691,04	-13 421 351,93	-2 003 592,04	9 278 387,35
	2021	53 367 101,73	52 285 388,73	-31 996 760,92	-12 018 867,74	-2 335 206,08	5 934 553,99
	2020	50 924 626,89	49 755 944,89	-35 429 979,31	-11 898 128,57	2 063 268,43	4 491 105,44
Yhteensä	2022	56 125 435,36	54 845 022,36	-30 141 691,04	-13 421 351,93	-2 003 592,04	9 278 387,35
	2021	53 367 101,73	52 285 388,73	-31 996 760,92	-12 018 867,74	-2 335 206,08	5 934 553,99
	2020	50 924 626,89	49 755 944,89	-35 429 979,31	-11 898 128,57	2 063 268,43	4 491 105,44
Tasoisuudsmäärän muutos	2022						-1 285 019,00
	2021						-1 666 153,00
	2020						-905 341,00
Vakuutustekninen kate	2022						7 993 368,35
	2021						4 268 400,99
	2020						3 585 764,44

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimitilien jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2022	2021
Maksetut korvaukset	3 950 375,32	3 704 396,17
Liikekulut	13 215 505,74	11 636 895,64
Sijoitustoiminnan hoitokulut	332 758,17	306 409,05
Muut kulut	849 807,61	871 581,23
Yhteensä	18 348 446,84	16 519 282,09

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut	2022	2021
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	1 256 309,18	813 376,62
Muut vakuutusten hankintamenot	5 248 753,38	4 935 388,22
	<u>6 505 062,56</u>	<u>5 748 764,84</u>
Vakuutusten hoitokulut	4 364 380,89	3 958 421,07
Hallintokulut	2 551 908,48	2 311 681,83
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-205 846,19	-381 972,10
Yhteensä	<u>13 215 505,74</u>	<u>11 636 895,64</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut	2022	2021
Palkat ja palkkiot	5 347 640,66	5 137 183,22
Eläkekulut	998 894,52	1 002 100,74
Muut henkilösivukulut	163 351,03	176 367,36
Yhteensä	<u>6 509 886,21</u>	<u>6 315 651,32</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	254 125,60	374 785,24
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	163 096,00	153 696,00
Eläkesitoumukset	Hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Eläkesitoumukset	Hallituksen päätoimisen jäsenen eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja puheenjohtajan sekä muiden jäsenten eläkeikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	63 400,00	60 400,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	92	93
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2022	2021
Tilintarkastus	8 787,04	8 647,57
Muut palvelut	0,00	1 803,83
Yhteensä	<u>8 787,04</u>	<u>10 451,40</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2022	2021
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 548 718,60	1 461 745,27
Yhteensä	1 548 718,60	1 461 745,27
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin		
Korkotuotot	0,00	1 810,00
Yhteensä	0,00	1 810,00
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	0,00	-407,54
Yhteensä	0,00	-407,54
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Muut tuotot	120 345,53	145 538,86
Yhteensä	120 345,53	145 538,86
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	3 484 897,81	1 302 091,85
Korkotuotot	58 411,87	45 476,53
Muut tuotot	490 260,61	521 405,74
Yhteensä	4 033 570,29	1 868 974,12
Yhteensä	5 702 634,42	3 477 660,71
Arvon alentumisten palautukset	295 567,85	1 047 404,78
Myyntivoitot	1 908 473,61	1 267 356,43
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	7 906 675,88	5 792 421,92
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Muut yritykset	-220 652,60	-279 852,14
Yhteensä	-220 652,60	-279 852,14
Kulut muista sijoituksista	-246 663,36	-233 939,42
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Omistusyhteisyritykset	0,00	-25 118,19
Muut yritykset	-55 104,05	-35 687,92
Yhteensä	-55 104,05	-60 806,11
Yhteensä	-522 420,01	-574 597,67
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-6 192 707,06	-333 012,41
Rakennusten suunnitelmapoistot	-1 135,22	-1 731,78
Yhteensä	-6 193 842,28	-334 744,19
Myyntitappiot	-753 858,28	-874 429,12
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-7 470 120,57	-1 783 770,98
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnäytöksiä ja niiden oikaisua	436 555,31	4 008 650,94
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	436 555,31	4 008 650,94

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2022	2021
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 284 825,26	1 486 987,25
Muut tuotot	34 427,83	34 657,89
Yhteensä	<u>1 319 253,09</u>	<u>1 521 645,14</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-849 807,61	-871 581,23
Muut kulut	-15 195,43	-29 045,93
Yhteensä	<u>-865 003,04</u>	<u>-900 627,16</u>

Taseen liitteet, LähiTapiola Pohjanmaa

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Muut kiinteistöosakkeet	2 671 639,63	2 671 639,63	2 758 530,00
	2 671 639,63	2 671 639,63	2 758 530,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	58 454 888,53	58 454 888,53	63 323 227,95
	58 454 888,53	58 454 888,53	63 323 227,95
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	111 406 415,64	111 406 415,64	123 041 542,55
Rahoitusmarkkinavälineet	1 033 271,72	1 033 271,72	1 027 410,45
	112 439 687,36	112 439 687,36	124 068 953,00
	173 566 215,52	173 566 215,52	190 150 710,95

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)	
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	481,39

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus) 16 584 495,43

Sijoitukset	2021		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	57 873,68	57 873,68	66 047,23
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	170 422,60	170 422,60	170 422,60
Muut kiinteistöosakkeet	2 279 847,77	2 279 847,77	2 510 969,22
	2 508 144,05	2 508 144,05	2 747 439,05
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	49 427 465,95	49 427 465,95	52 964 870,11
	49 427 465,95	49 427 465,95	52 964 870,11
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	112 576 222,62	112 576 222,62	139 295 312,84
Rahoitusmarkkinavälineet	1 227 388,29	1 227 388,29	1 227 026,79
	113 803 610,91	113 803 610,91	140 522 339,63
	165 739 220,91	165 739 220,91	196 234 648,79

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)	
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	-1 275,37

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus) 30 495 427,88

6. Kiinteistösijoitukset

	2022
Kiinteistösijoitusten muutokset:	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet
Hankintameno 1.1.	2 826 795,73
Lisäykset	714 573,41
Vähennykset	-629 059,77
Hankintameno 31.12.	2 912 309,37
Kertyneet poistot 1.1.	-10 443,99
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	11 579,21
Tilikauden poistot	-1 135,22
Kertyneet poistot 31.12.	0,00
Arvon alentumiset 1.1.	-308 207,69
Arvon alentumisten palautukset	67 537,95
Arvon alentumiset 31.12.	-240 669,74
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 671 639,63
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:	
Jäljellä oleva hankintameno	1 782 956,59
Kirjanpitoarvo	1 782 956,59
Käypä arvo	1 782 956,59

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteyksyrityksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2022	2021
Hankintameno 1.1.	49 893 940,06	45 926 080,73
Lisäykset	11 293 073,63	5 272 850,79
Vähennykset	-1 946 120,71	-1 304 991,46
Hankintameno 31.12.	59 240 892,98	49 893 940,06
Arvon alentumiset 1.1.	-466 474,11	-503 526,26
Tilikauden arvonalentumiset	-341 951,39	-36 006,81
Arvon alentumisten palautukset	22 421,05	73 058,96
Arvon alentumiset 31.12.	-786 004,45	-466 474,11
Kirjanpitoarvo 31.12.	58 454 888,53	49 427 465,95
Osakkeet ja osuudet omistusyhteyksyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	0,00	2 620 481,06
Vähennykset	0,00	-2 620 481,06
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00
Arvon alentumiset 1.1.	0,00	-884 270,54
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	884 270,54
Arvon alentumiset 31.12.	0,00	0,00
Omistusyhteyksyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitus- ja lainasaamiset omistusyhteyksyrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	0,00	200 000,00
Vähennykset	0,00	-33 333,33
Siirrot erien välillä	0,00	-166 666,67
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00
Yhteensä	58 454 888,53	49 427 465,95

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	1,4	672 801 081,89	55 497 834,39
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	0,8	10 134 952,70	-1 668 054,89
LähiTapiola Rahoitus Oy	3) Espoo	2,3	107 077 889,86	13 618 104,45
LähiTapiola Varainhoito Oy	3) Espoo	0,6	73 574 560,12	-5 505 027,51
Yhteensä			863 588 484,57	61 942 856,44

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3) Espoo	1,9	26 200 887,41	84 135,24
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3) Espoo	2,6	23 123 930,75	-1 043 015,18
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3) Espoo	2,3	14 739 075,86	559 774,13
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3) Espoo	1,3	423,21	-60,00
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3) Espoo	1,3	74 445 938,82	17 468 894,53
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3) Espoo	1,5	186 245 843,24	21 534 952,99
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3) Espoo	1,4	93 847 895,35	11 001 250,93
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3) Espoo	1,2	164 503 965,63	2 815 849,24
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3) Espoo	3,3	551 747 792,31	5 764 282,09
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3) Espoo	2,2	47 615 243,60	-2 500 000,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3) Espoo	3,0	134 426,65	6 760,73
LähiTapiola Tontit I Ky	3) Espoo	3,0	44 935 644,26	3 835 644,18
LähiTapiola Tontit II Ky	3) Espoo	4,9	20 479 092,06	869 173,28
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3) Espoo	1,5	167 595 317,69	6 751 228,69
LähiTapiola Velkasijoitus II Ky	3) Espoo	1,4	153 676 220,42	2 166 665,38
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3) Espoo	3,6	177 711 092,79	3 811 055,18
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3) Espoo	2,3	622 194 921,27	17 846 342,89
Yhteensä			2 369 197 711,32	90 972 934,30

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 0 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 0 (1).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle omistusyhteysyritys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Neste Oyj	0,00	21 000,00	82 943,05	903 420,00	Suomi
Muut		89 320,00	876 619,57	1 805 396,60	
Yhteensä		110 320,00	959 562,62	2 708 816,60	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		155,00	5 550,00	8 850,00	
Yhteensä		155,00	5 550,00	8 850,00	

Sijoitusrahastot			
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	1 280 404,21	1 280 404,21	Ranska
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Eurooppa	5 403 329,70	5 989 585,92	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Pitkäkorko	4 913 780,67	4 913 780,67	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Yrityslaina	5 380 550,43	5 380 550,43	Suomi
Erikoissijoitusrahasto LähiTapiola AIF USA ESG	3 037 720,19	4 116 052,33	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	3 169 079,83	3 854 514,04	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A	2 643 188,38	2 661 777,47	Suomi
LähiTapiola High Yield A	5 645 051,89	5 645 051,89	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	837 906,28	1 314 554,78	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG A	720 601,42	965 784,05	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	1 887 867,94	2 111 767,65	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	6 537 712,36	6 537 712,36	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A	4 692 825,71	4 692 825,71	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A	1 314 346,71	1 702 933,39	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A	2 862 277,76	3 055 408,27	Suomi
LähiTapiola Kuluttaja ESG A	467 670,89	626 699,52	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko ESG A	732 936,20	732 936,20	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A	4 029 483,41	4 029 483,41	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A	4 184 362,88	4 672 939,56	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A	2 791 590,02	3 338 727,96	Suomi
LähiTapiola Realikorko ESG A	4 418 941,39	4 418 941,39	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	1 553 993,42	1 819 726,29	Suomi
LähiTapiola Suoja A	3 264 004,74	3 324 449,21	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	1 809 215,07	2 574 098,10	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A	1 333 222,85	2 644 794,41	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	7 170 462,80	7 170 462,80	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	2 988 391,47	2 988 391,47	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake	1 054 470,09	1 578 824,73	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake	1 798 637,84	2 122 616,04	Suomi
Sijoitusrahasto LähiTapiola Eurooppa HY ESG B	5 361 759,95	5 361 759,95	Suomi
Xtrackers MSCI Emerging Markets UCITS ETF	1 815 412,50	1 815 412,50	Luxemburg
Ålandsbanken Asuntorahasto C	500 000,00	597 030,38	Suomi
Ålandsbanken Tonttirahasto Erik.sij.rahasto A-	500 000,00	532 890,44	Suomi
Ålandsbanken Tuulivoima C	1 999 999,99	1 999 999,99	Suomi
Muut	578 157,80	594 438,00	
Yhteensä	98 679 356,79	107 167 325,52	
Pääomasijoitusrahastot			
CapMan Nordic Property Income Fund	984 201,65	984 201,65	Suomi
ICECAPITAL Residential Property Fund I Ky	475 065,62	658 033,16	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	1 775 502,98	2 306 604,64	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky	1 396 911,52	1 396 911,52	Suomi
LähiTapiola Yhteiskuntakiinteistöt Suomi Ky	1 000 000,00	1 003 794,78	Suomi
Tuohex Kiinteistörahasto I Ky	4 126 824,95	4 241 622,29	Suomi
WasaGroup Fund III Ky	912 520,63	1 251 624,51	Suomi
Muut	1 090 918,90	1 313 757,88	
Yhteensä	11 761 946,25	13 156 550,43	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	110 475,00	111 406 415,66	123 041 542,55

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2022

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	7 279 665,78	278 616,83	972 854,44
Lisäykset	317 069,60	460 610,96	23 675,89
Vähennykset	-50 334,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	121 705,83	-121 705,83	0,00
Hankintameno 31.12.	7 668 107,21	617 521,96	996 530,33
Kertyneet poistot 1.1.	-2 572 428,98	0,00	-543 877,90
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	34 394,90	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-867 064,72	0,00	-113 163,11
Kertyneet poistot 31.12.	-3 405 098,80	0,00	-657 041,01
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 263 008,41	617 521,96	339 489,32

9. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset	1.1.2022	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2022
Pohjarahasto	5 177 805,35	0,00	0,00	5 177 805,35
Takuupääoma	9 441 435,44	0,00	0,00	9 441 435,44
Varmusrahasto	39 602 808,73	7 051 685,26	-798 626,61	45 855 867,38
Käyttörahas	964 683,16	150 000,00	-261 000,00	853 683,16
Tilikauden voitto	7 051 685,26	7 110 266,14	-7 051 685,26	7 110 266,14
Oman pääoman muutokset yhteensä	62 238 417,94	14 311 951,40	-8 111 311,87	68 439 057,47
9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista				31.12.2022
Tilikauden voitto				7 110 266,14
+ Muu vapaa pääoma				
Varmusrahasto				45 855 867,38
Käyttörahas				853 683,16
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä				53 819 816,68

10. Korvausvastuu

2022

2021

Korvausvastuun riittävyys

Muu tapaturma ja sairaus	118 607,40	322 240,28
Moottoriajoneuvon vastuu	4 676 882,09	390 838,75
Maa-ajoneuvot	179 862,25	371 036,91
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	-11 277,30	-153 002,26
Palo- ja muu omaisuusvahinko	145 603,64	2 080 959,81
Vastuu	-218 942,02	-760 769,01
Oikeusturva	-103 447,41	-63 295,01
Muut	61 437,76	-43 405,79
	4 848 726,41	2 144 603,68

11. Laskennalliset verovelat

2022

2021

Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana

824 550,00	1 512 800,00
824 550,00	1 512 800,00

12. Saamiset ja velat

12.1 Saamisten erittely	2022	2021
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	12 746,75	48 029,01
	<u>12 746,75</u>	<u>48 029,01</u>
12.2 Velkojen erittely	2022	2021
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	412 049,00	340 577,00
Muut velat	174 100,11	161 127,81
	<u>586 149,11</u>	<u>501 704,81</u>
12.3 Siirtovelkojen erittely	2022	2021
Velat henkilöstölle	1 384 518,45	1 224 689,14
Muut siirtovelat	448 303,63	321 413,01
	<u>1 832 822,08</u>	<u>1 546 102,15</u>
13. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot		
Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut	2022	2021
Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	18 537,80	21 280,68
Seuraavina vuosina maksettava määrä	20 628,22	20 628,22
	<u>39 166,02</u>	<u>41 908,90</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	256 512,62	206 441,42
Seuraavina vuosina maksettava määrä	553 133,78	440 473,58
	<u>809 646,40</u>	<u>646 915,00</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	866 706,20	-906 169,29
Yhteistoimintayritykset	1 603 256,12	-1 149 261,87
	<u>2 469 962,32</u>	<u>-2 055 431,16</u>
Positiivinen alv-vastuu = alv-velka		
Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskausi		
Muut ryhmän yritykset	78 779 260,49	41 315 064,70
	<u>78 779 260,49</u>	<u>41 315 064,70</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitusitoumukset	33 573 431,16	34 651 920,38
Merkintäsitoumukset	0,00	126 812,88
	<u>33 573 431,16</u>	<u>34 778 733,26</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

14. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 13.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Pohjanmaa

TULOSANALYYSI

	2022	2021	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	52 191	49 733	2 458	4,9 %
Korvauskulut	-29 697	-32 161	2 464	-7,7 %
Liikekulut	-13 216	-11 637	-1 579	13,6 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	9 278	5 935	3 344	56,3 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	437	4 009	-3 572	-89,1 %
Muut tuotot ja kulut	454	621	-167	-26,9 %
Liikevoitto	10 169	10 564	-395	-3,7 %
Tasoitussmäärän muutos	-1 285	-1 666	381	-22,9 %
Voitto ennen tilinpäättössiirtoja ja veroja	8 884	8 898	-14	-0,2 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 774	-1 846	72	-3,9 %
Kauden voitto	7 110	7 052	59	0,8 %
Liikevoitto	10 169	10 564	-395	-3,7 %
Arvostuserojen muutos	-13 911	8 816	-22 727	-257,8 %
Kokonaistulos	-3 742	19 380	-23 122	-119,3 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2022

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2022		31.12.2021		31.12.2022		31.12.2021
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	65,0	33,7	79,3	39,7	65,0	33,7	39,7
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	61,4	31,8	74,9	37,5	61,4	31,8	37,5
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	3,7	1,9	4,4	2,2	3,7	1,9	2,2
Osakesijoitukset yhteensä	94,9	49,2	90,4	45,3	94,9	49,2	45,3
Noteeratut osakkeet ³⁾	43,9	22,7	49,1	24,6	43,9	22,7	24,6
Pääomasijoitukset ⁴⁾	47,0	24,3	37,9	19,0	47,0	24,3	19,0
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	4,1	2,1	3,4	1,7	4,1	2,1	1,7
Kiinteistösijoitukset yhteensä	31,1	16,1	29,9	15,0	31,1	16,1	15,0
Suorat kiinteistösijoitukset	2,8	1,4	2,7	1,4	2,8	1,4	1,4
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	28,4	14,7	27,2	13,6	28,4	14,7	13,6
Muut sijoitukset	2,0	1,0	0,0	0,0	2,0	1,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	2,0	1,0	0,0	0,0	2,0	1,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	193,1	100,0	199,6	100,0	193,1	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	193,1	100,0	199,6	100,0	193,1	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,6

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).
- Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.
- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2022

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			2022	2021	2020	2019	2018
	milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-10,1	84,2	-12,0	0,5	1,7	5,9	-2,2
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	-10,0	76,1	-13,1	-0,3	2,0	6,7	-2,4
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	-0,1	8,1	-1,2	-0,3	-0,1	1,3	-0,4
Osakesijoitukset yhteensä	-5,1	92,3	-5,5	15,0	4,1	14,2	-1,5
Noteeratut osakkeet ³⁾	-7,3	48,2	-15,1	22,6	6,0	23,7	-5,7
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1,5	40,7	3,6	7,1	2,3	3,3	4,7
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,7	3,4	20,9	3,8	1,8	32,4	0,7
Kiinteistösijoitukset yhteensä	2,0	28,3	7,2	2,4	4,6	8,6	11,1
Suorat kiinteistösijoitukset	0,1	2,5	2,5	-14,0	18,8	4,4	0,7
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	2,0	25,8	7,7	4,4	3,1	9,3	12,3
Muut sijoitukset	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3
Sijoitukset yhteensä	-13,1	205,9	-6,4	7,0	3,3	9,7	0,3
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,3					0,0	
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-13,5	205,9	-6,5	6,9	3,1	9,6	0,1

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pohjanmaa) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvo-
vien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikuttavat menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen peruseräparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonnousu, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonnousun vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehty arvonnousu on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnousurahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnousurahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehty arvonnousu palautetaan käyvän arvon nousussa (tulovaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno-
saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehty arvonnousu palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäyksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonnousuja ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonnousut on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonnousun palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintameno-
saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisinä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonnousuja ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonnousut on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonnousun palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintameno-
saakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arvointiperiaatteita ja niiden arvointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppavarmen menetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arvointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arvointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärittäminen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoiduna.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletusaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokeusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusajanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

• Huoneistojen peruskorjaukset	3-10 v
• ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset	5-10 v

Kiinteistöt

• Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset	40-50 v
• Tavaratalo-, myymälä- ja liiketilat	30-40 v
• Teollisuus-, varasto ym. rakennukset	20-30 v
• Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto	25 %

Kalusto

• Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto	25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuuvélka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Pohjanmaan toimitusjohtajan eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen. Muiden johtajien eläkeikä/eroamiskä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimosuhde on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutus tapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvélan riittävyys myös silloin, kun vastuuvélkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 0,7 (vuoden 2021 tilinpäätöksessä 0,5) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemuoitoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssi kuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,4 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuuvelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkinatuotto. Lisäksi liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa muutettiin myös vuonna 2021 1,0 prosentista 0,5 prosenttiin, ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun lisääntymisenä yhteensä 3,6 miljoonalla eurolla. Eläkepääomien määrittämisessä otettiin käyttöön uusi kuolevuusmalli K2021, jonka vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kuolevuusmallin muutos pienensi korvausvastuun määrää yhtiössä 1,1 miljoonalla eurolla.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta
Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut
Liikekulut

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai -tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvонkorotusrahan muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakauksessa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$= \frac{\begin{array}{l} \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ + \text{Perustekorkokulu} \\ + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \end{array}}{\begin{array}{l} \text{Taseen loppusumma} \\ + \text{Sijoitusten arvostuserot} \end{array}} \times 100$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisen arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte

Vahinkosuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\begin{array}{l} \text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja,} \\ \text{ilman perustekorkokulua)} \end{array}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut} + \text{Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyyksriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyyksriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyyksriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta

ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Myös talous- ja taseenhallintatoiminnot avustavat hallituksia liiketoiminnan seurannan käytännön toteuttamisessa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilin-tarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskeissa asioissa.

10.3 Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta

Yhtiön vakuutustoiminnan riskejä ovat vahinkovakuutustoiminnan riskit sekä markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskit.

10.4.1 Vahinkovakuutustoiminnan riskit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus-tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä katta-maan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyys sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltujen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskitymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakkaiden luotto- ja taustatietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuvetkään varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriski liittyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoiisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuoitoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskonttataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määrittämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määrätymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorko (0,7 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määrätymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvelka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti johdettujen vakuutusluokakohtaisten kertomien avulla. Eläkemuoitoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021-kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudatetaan tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varuamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutussuojoiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutussuojan varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutussuojoiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutussuojien hankintaohjeen avulla. Jälleenvakuutussuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuskannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokakohtaiset omapäätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuuttajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutussuojat hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivakuutussopimuksiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.4.2 Markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskit

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkina-arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakursien, osakkeiden hintojen, kiinteistöjen arvojen tai arvovaihteluiden (volatiiliteetti) muutoksista. Keskittymäriskit luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskejä syntyy varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Yhtiön hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma sisältää sijoitustoiminnan tuottotavoitteen, vakavaraisuustavoitteen, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat sekä sijoitusomaisuuden strategisen allokaation vaihteluvälineen. Suunnitelmassa kuvataan riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Yhtiön taseenhallintatoiminto valmistelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön hallitukselle ehdotuksen sijoitusten strategisesta allokaatiosta huomioiden yhtiön riskinkantokyvyn, vastuuvelan luonteen ja rakenteen asettamat vaatimukset sekä pääomamarkkinoiden tilanteen. Strategisen allokaation sopivuutta testataan erityyppisillä sijoituksiin ja vastuisiin kohdistetuilla stressitesteillä. Taseenhallintatoiminto seuraa strategisen allokaation asianmukaisuutta ja valmistelee tarvittaessa muutosesityksen yhtiön hallitukselle. Koska strateginen allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin markkinaympäristössä, vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyötystrategiassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa selvityksen vastuuvelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennan viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokaation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokaatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten ja vastuiden markkina-arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteel-

linen korkoriski sijoitusten strategista allokaatiota muodostettaessa mm. siten, että korkosijoitusten kassavirrat pyritään sovittamaan vastuiden kassavirtoihin.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä rahoituskannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokaation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkinalikviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.5 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetelmällä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet

kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.6 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutosten, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallin-

tatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vaasassa 7. päivänä maaliskuuta 2023

Sami Kulla
hallituksen puheenjohtaja

Jussi Palmroth

Marina Kinnunen

Marketta Koivusalo

Ari Monni

Ann-Mari Pihlajamäki

Dag Sandås

Heidi Äijö
toimitusjohtajan sijainen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vaasassa 20. päivänä maaliskuuta 2023

KPMG Oy Ab

Petter Westerback

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2023-03-07 16:15:48 (EET)

Tarkistuskoodi: C7STODUT8B8EDIUZZW7Y7PCNP7NUG4PRHHDY
95Z0CT7FK438O7OZC2BI7N2G4Z97W8AW766L7RRPFD0ELURWUQ
O8G3X02A1VJ1V6GNZ9ILDXYMP9DLSGJIE1PFULJTRI

LähiTapiola Pohjanmaa Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022.pdf (41 sivua)

e2fb6133e7a5b69237f83bb80d856aff2e16bca354aab5675ffd10418231cbf6

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Sami Juhani Kulla**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Sami Juhani Kulla

Allekirjoitettu 2023-03-07 09:25:01 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Jussi Antti Palmroth**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Jussi Antti Palmroth

Allekirjoitettu 2023-03-07 13:20:52 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Dag Gustav Sandås**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Dag Gustav Sandås

Allekirjoitettu 2023-03-07 13:20:57 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ann Mari Elisabet Pihlajamäki**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ann Mari Elisabet Pihlajamäki

Allekirjoitettu 2023-03-07 13:21:03 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Marketta Koivusalo**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Marketta Koivusalo

Allekirjoitettu 2023-03-07 13:21:36 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Ari Martti Monni**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Ari Martti Monni

Allekirjoitettu 2023-03-07 15:19:33 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Heidi Maria Äijö**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Heidi Maria Äijö

Allekirjoitettu 2023-03-07 15:57:37 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Marina Susanna Kinnunen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Mobiilivarmenne**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Marina Susanna Kinnunen

Allekirjoitettu 2023-03-07 16:15:48 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Mobiilivarmenne – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun Mobiilivarmenteella.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa. Asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2023-03-20 12:39:52 (EET)

Tarkistuskoodi: JECK9XXZLPBA5T0PNSDXER2QHSSNO9XL4X56
ZZ82W8TW7FSL6G3AGY6XMFC2A8QJ020LKF4KQOO6I1LON2OUAF
HGE0HVWML8U8XQ3CNXJSO0HS7677A8XTKFZKKNNUOL

LähiTapiola Pohjanmaa Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022_Final.pdf (44 sivua)

985227db0151fc5c6ca0a0bb4c3784d6ad50990f27aa5579219d596eee556eda

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Petter Mikael Westerback**

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**

Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**

Identiteetin tarjoajan maa: **FI**

Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**

Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Petter Mikael Westerback

Allekirjoitettu 2023-03-20 12:39:52 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Asiakirjan alkuperäinen versio, joka sisältää kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa. Asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (1,52 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0180953-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2022. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 28–29)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenoon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alempaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvioihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määriteltä tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontrolleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuvélka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 30–31)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvélka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvélkan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuoitoisissa

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvélkan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaattikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotukseen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke-muotoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisyyden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankkimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksemme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Pohjanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 10 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Vaasassa 20. maaliskuuta 2023

KPMG OY AB

Petter Westerback
KHT